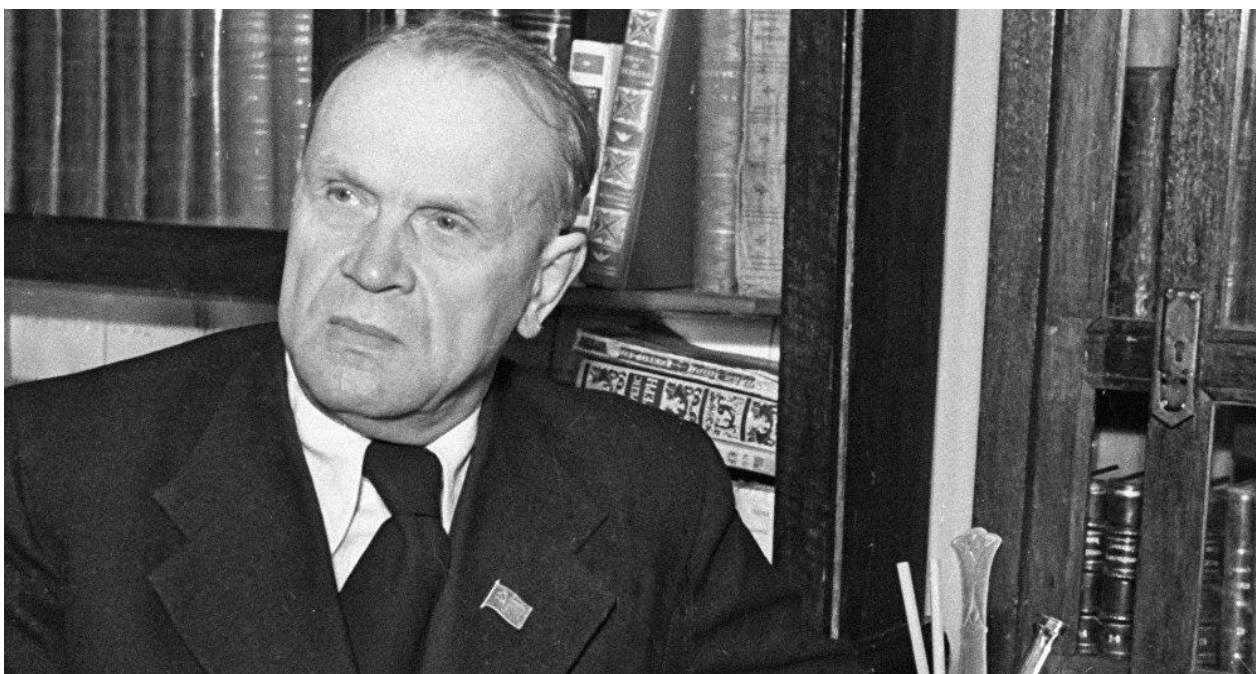

ЦЭНТРАЛІЗАВАНАЯ СІСТЭМА ДЗЯРЖАЎНЫХ ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК Г. МІНСКА

ІНФАРМАЦЫЙНА-БІБЛІЯГРАФІЧНЫ АДЗЕЛ

Творца ў часе і па-за часам

Да 125-годдзя з дня нараджэння

бібліяграфічны спіс

Мінск 2021

“Ёсць людзі, якія маюць як быццам не адно жыццё не адну біяграфію, — жыццё іх упрыгожвае многія тысячы жыццяў, біяграфій! Дзелячыся з мноствам людзей багаццем сваёй душы чалавек тады не бяднее, а наадварот — узбагачаецца сілай народа, яго ўдзячнасцю і любоўю. Такім чалавекам — сапраўдным сынам народа — мы называем і Кандрата Крапіву”. (Я. Брыль)

“Крапіва, безумоўна, вялікі майстар байкі і камедыі, але ён і добры лірычны паэт, і цудоўны бытапісец. Дыяпазон яго творчасці вельмі шырокі, таму што пісьменнік шырока глядзіць на жыццё і глыбока пранікае ў яго тайнікі, ён бачыць у ім і гераічнае, і трагічнае, і смешнае”. (П. Глебка)

ЗМЕСТ

Прадмова

Творы Кандрата Крапівы

Аб жыцці і творчасці драматурга

Прадмова

Кандрат Крапіва (1896—1991) — адзін з буйнейшых прадстаўнікоў беларускай літаратуры. Выдатны мастак слова, ён узбагаціў беларускую літаратуру шматлікімі творами, разнастайнымі па жанру і тэматыцы, у якіх адлюстроўваў жыццё нашай краіны на розных этапах яе гісторыі. Асабліва вялікая заслуга яго ў развіцці сатырычных жанраў, у развіцці беларускай байкі і драматургіі.

Байкі — вяршыня шматграннай паэтычнай творчасці Кандрата Крапівы. Мінуў не адзін дзесятак год з часу іх напісання, а яны і сёння захапляюць сваёй мудрасцю, прыгажосцю, свежасцю мастацкіх форм і мовай. У класічны фонд беларускай літаратуры ўвайшлі яго байкі: “Вол і авадзень”, “Варона-мітынгішчыца”, “Дыпламаваны баран”, “Сава, Асёл ды Сонца” і інш. Найбольш значнае месца ў творчасці пісьменніка займае драматургія. З яго п’есамі ў беларускую літаратуру ўвайшлі героіка і сатыра, лірыка і эпічны пафас, жанравае і стылёвае багацце. Яго п’есы вылучаюцца зместам, вастрынёй канфлікту, мастацкай дасканаласцю. П’есы драматурга “Канец дружбы”, “Партызаны”, “Хто смяецца апошнім”, “Проба агнём”, “Брама неўміручасці”, “На вастры” і інш. сталі класікай беларускай літаратуры, яны ставіліся не толькі ў Беларусі, але і на сцэнах Еўропы.

Бібліяграфічны паказальнік “Творца ў часе і па-за часам: да 125-годдзя з дня нараджэння Кандрата Крапівы” знаёміць з творчай спадчынай драматурга, змяшчае кнігі і артыкулы аб жыцці і творчасці, якія знаходзяцца ў фондах дзяржаўнай установы “Цэнтралізаваная сістэма дзяржаўных публічных бібліятэк г. Мінска”. Матэрыялы ў паказальніку размешчаны: кнігі — у алфавіце твораў, артыкулы — у зваротна-храналагічным парадку. Бібліяграфічны паказальнік будзе карысны шырокаму колу чытачоў.

Творы Кандрата Крапівы

Крапіва, К. **Збор твораў** : у 6 т. / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1997—2004. — 6 т.

Крапіва, К. **Выбраныя творы** : у 2 т. / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1986. — 2 т.

Крапіва, К. **Выбраныя творы** : байкі, вершы, эпіграмы / Кандрат Крапіва. — Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя П. Броўкі, 2013. — 271 с.

Крапіва, К. **Выбраныя творы** / Кандрат Крапіва. — Мінск : Беларуская навука, 2008. — 628 с., [4] л. фот. — (Беларускі кнігазбор).

Крапіва, К. **Брама неўміручасці** : камедыі / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2015. — 125 с.

Крапіва, К. **Вершы** / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1991. — 284, [1] с., 1 л. партр. : іл.

Крапіва, К. **Вершы, байкі** / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2009. — 429, [1] с.

Крапіва, К. **Загадкі дзедка Кандрата** : для дзяцей малодшага школьнага ўзросту / Кандрат Крапіва. — Мінск : Юнацтва, 2002. — 24 с. : іл.

Крапіва, К. **Колючы строй** : стихи, басни : авторизованный перевод с белорусского / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1989. — 205, [1] с., 1 л. портр. — (Белорусская поэзия).

Крапіва, К. **Мілы чалавек** / Кандрат Крапіва // Беларуская камедыя : [зборнік найбольш значных камедый беларускіх пісьменнікаў XIX—XX ст. / укладанне Н. І. Семашкевіч]. — Мінск, 2000. — С. 269—324.

Крапіва, К. **Мядзведзічы** : раман. — Мінск : Звукотэкс, 2014. — (Аўдыёкніга).

Крапіва, К. **На вастрыі** : п'есы, апавяданні, вершы і байкі / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2016. — 382, [1] с.

Крапіва, К. **Сатыра і гумар** : байкі і вершы. — Мінск: Вышэйшая школа, 2014. — (Славутыя пісьменнікі зямлі беларускай) (Аўдыёкніга).

Крапіва, К. **Хто смяецца апошнім** : камедыі / Кандрат Крапіва. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2010. — 184, [2] с.

[**ЗМЕСТ**](#)

Аб жыцці і творчасці драматурга

Крапіва (сапр. Атраховіч) Кандрат Кандратавіч // Беларуская энцыклапедыя : ў 18 т. — Мінск, 1999. — Т. 8. — С. 451—452.

Крапіва Кондрат Кондрат'евіч // Республика Беларусь : энциклопедия : [в 7 т.]. — Минск, 2007. — Т. 4. — С. 264.

Крапіва Кондрат // Регионы Беларуси : энциклопедия : в 7 т. Т. 5. Минская область : в 3 кн. — Минск, 2017. — Кн. 2. — С. 145.

Крапіва (сапр. Атраховіч) Кондрат // Культура Беларусі : энциклапедыя. — Мінск, 2013. — Т. 4. — С. 551.

Крапіва (сапр. Атраховіч) Кондрат Кондратавіч // Беларускі фальклор : энциклапедыя : [у 2 т.]. — Мінск, 2005. — Т. 1. — С. 715—717.

Крапіва (сапр. Атраховіч) Кондрат Кондратавіч // Тэатральная Беларусь : у 2 т. / пад агульнай рэдакцыяй А. В. Сабалеўскага. — Мінск, 2002. — Т. 1. — С. 536—537.

Крапіва (сапр. Атраховіч) Кондрат Кондратавіч // Энциклапедыя гісторыі Беларусі : у 6 т. — Мінск, 1997. — Т. 4. — С. 248—249.

Крапіва Кондрат Кондратавіч // Беларуская мова : энциклапедыя / пад рэдакцыяй А. Я. Міхневіча. — Мінск, 1994. — С. 268—270.

Крапіва Кондрат Кондратавіч // Беларускія пісьменнікі : біябібліяграфічны слоўнік : у 6 т. / [пад рэдакцыяй А. В. Мальдзіса]. — Мінск, 1994. — Т. 3. — С. 396—415.

Крапіва Кондрат // Беларускія пісьменнікі (1917—1990) : даведнік / [складальнік А. К. Гардзіцкі]. — Мінск, 1994. — С. 298—300.

*****

Арлоў, У. Кондрат Крапіва. Той, хто смяўся апошнім / Уладзімір Арлоў. — Мінск : Харвест, 2016. — 63 с., 1 л. партр. — (100 выдатных дзеячаў беларускай культуры).

Бугаёў, Д. Зброяй сатыры, зброяй праўды : [жыццёвы і творчы шлях Кондрата Крапівы] / Дзмітрый Бугаёў. — Мінск : Беларуская навука, 2004 — 316 с.

Кондрат Крапіва. Шлях да неўміручасці : [успаміны, эсэ / укладальніца Алена Атраховіч]. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2020. — 236, [2] с., 1 л. партр., [24] л. іл., партр., факсім. — (Жыццё знакамітых людзей Беларусі).

Лаўшук, С. Кондрат Крапіва і беларуская драматургія / Сцяпан Лаўшук. — Мінск : Беларуская навука, 2002. — 252 с., 1 л. партр.

Ляшук, В. Вывучэнне творчасці Кондрата Крапівы ў школе : дапаможнік для настаўнікаў / В. Ляшук, М. Яніцкі. — Мінск : Аверсэв, 2007. — 190, [2] с. — (Бібліятэка настаўніка).

Сабалеўскі, А. Кондрат Крапіва : постаць і творы / Анатоль Сабалеўскі. — Мінск : Народная асвета, 2003. — 301, [3] с., [3] л. фот. : іл.

ЗМЕСТ

*****

Атраховіч Кондрат Кондрат'евіч (Кондрат Крапіва) // Национальная Академия наук Беларуси : энциклопедический справочник / [редакционная коллегия: В. Г. Гусаков (главный редактор) и др.]. — Минск, 2017. — С. 51—52.

Карлюкевіч, А. Талька і ваколіцы : [Кандрат Крапіва] / Алесь Карлюкевіч // I марам волю дам : літаратурная карта Пухавіччыны / Алесь Карлюкевіч. — Мінск, 2011. — С. 71—72.

Крапіва Кандрат (22.02 (05.03). 1896 г. — 07.01.1991 г.) // 250 асоб з Беларусі ў дыялогах культур = 250 people from Belarus in the dialogue of cultures / [рэдактары: Т. Л. Пісарэнка, Л. У. Языковіч; пераклад на англійскую мову Л. М. Серады]. — Мінск, 2008. — С. 233—234.

Аўрамчык, М. Талент перамог асцярожнасць : [успаміны] / Мікалай Аўрамчык // Знаёмыя постаці / Мікалай Аўрамчык. — Мінск, 2004. — С. 54—63.

Бугаёў, Д. А я яму ўдзячны... : (пра Кандрата Крапіву) : [успаміны] / Дзмітрый Бугаёў // Служэнне Беларусі : праблемныя артыкулы, літаратурныя партрэты, эсэ, успаміны / Дзмітрый Бугаёў. — Мінск, 2003. — С. 113—123.

Лаўшук, С. С. Кандрат Крапіва (1896—1991) / Лаўшук С. С. // Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя : у 4 т. / НАН Беларусі, Аддзяленне гуманітарных навук і мастацтваў, Інстытут літаратуры імя Янкі Купалы ; [рэдакцыйная калегія: У. В. Гніламёдаў [і інш.]; навуковыя рэдактары: У. В. Гніламёдаў, В. А. Каваленка]. — Мінск, 2002. — Т. 2. — С. 282—329.

Максімовіч, В. Байкі Кандрата Крапівы 20-х гадоў / Валерый Максімовіч // Шыпшынавы край : старонкі беларускай літаратуры 20—30-х гг. XX ст. : дапаможнік для настаўніка / Валерый Максімовіч. — Мінск, 2002 — С. 74—78.

Бугаёў, Д. Кандрат Крапіва / Дзмітрый Бугаёў // Спавядальнае слова : літаратурная крытыка, успаміны / Дзмітрый Бугаёў. — Мінск, 2001. — С. 147—158.

Андраюк, С. З народамі : Кандрат Крапіва / Серафім Андраюк // Пісьменікі. Кнігі : [літаратурна-крытычныя артыкулы] / Серафім Андраюк. — Мінск, 1997. — С. 44—68.

Замоцін, І. Творчы шлях Крапівы, 1922—1932 / Іван Замоцін // Творы : літаратурна-крытычныя артыкулы / Іван Замоцін. — Мінск, 1991. — С. 188—320.

Казека, Я. Кандрат Крапіва ; Кандрат Крапіва — байкапісец / Янка Казека // Гартаванне слова : выбранае / Янка Казека. — Мінск, 1985. — С. 177—294, 381—400.

*****

Лаўрык, Т. "Мы зарунелі на беларускіх загонах" : раннія творы маладнякоўцаў ў беларускіх газетах 1917—1922 гг. / Таццяна Лаўрык // Маладосць. — 2019. — № 9. — С. 92—98.

Кароза, Т. Кандрат Крапіва. Байка "Ганарысты парсюк" : web-квэст (8 клас) / Таццяна Кароза // Роднае слова. — 2019. — № 7. — С. 62—63.

Улица имени... Кандрата Крапивы // Минский курьер. — 2019. — 11 мая. — С. 32.

Саверчанка, І. Майстры слова і Беларуская акадэмія навук / Іван Саверчанка // Наука и инновации. — 2018. — № 12. — С. 4—11.

ЗМЕСТ

Карпіна, А. М. "Хата Кандрата на смех і жарты багата" : літаратурная гасцеўня для вучняў 8—9 класаў / А. М. Карпіна // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2018. — № 4. — С. 52—56.

Шевченко, Я. Драматургія войны [Кондрата Крапівы] / Яна Шевченко // Рэспубліка. — 2017. — 4 лют. — С. 15.

Лаўшук, С. Правідэнцыйны дыскурс жыццёвага лёсу К. Крапівы / Сцяпан Лаўшук // Белая Вежа. — 2016. — № 6. — С. 45—50.

Вільчэўская, Г. А. Інтэлектуальная гульня-віктарына "Усе пра Кандрата Крапіву" : для вучняў 8—11 класаў / Г. А. Вільчэўская // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2016. — № 3. — С. 56—57.

Галай, В. Германізмы ў творах Кандрата Крапівы / Вольга Галай // Роднае слова. — 2016. — № 3. — С. 30—31.

Гніламёдаў, У. Шчодрасць таленту : [творчасць Кандрата Крапівы] / Уладзімір Гніламёдаў, Мікола Мікуліч // Маладосць. — 2016. — № 3. — С. 128—134.

Катляроў, І. Народны байкапісец / Ізяслаў Катляроў // Государственный контроль: анализ, практика, комментарии. — 2016. — № 3. — С. 95—96.

Кокатава, Л. А. Кандрат Крапіва — народны паэт і класік : літаратурнае свята-конкурс для вучняў 10—11 класаў / Л. А. Кокатава, І. М. Клімчук // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2016. — № 3. — С. 53—56.

Максімовіч, В. Кандрат Крапіва і сучаснаць : развагі і думкі з нагоды юбілею / Валеры Максімовіч // Польша. — 2016. — № 3. — С. 122—132.

Рагаўцоў, В. "Брама неўміручасці" Кандрата Крапівы : вербальныя сродкі камічнага / Васіль Рагаўцоў // Роднае слова. — 2016. — № 3. — С. 27—30.

Лаўшук, С. С. Мастацкае слова навучальнае : да дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі Кандрата Крапівы (Кандрата Кандратавіча Атраховіча) / С. С. Лаўшук // Пачатковая школа. — 2016. — № 2. — С. 46—49.

Шырко, В. У сузор'і трох "К" : да юбілею Кандрата Крапівы / Васіль Шырко // Белая Вежа. — 2016. — № 2. — С. 27—33.

Станкевіч, Т. Канфлікт у п'есе Кандрата Крапівы "Хто смяецца апошнім" / Т. Станкевіч // Беларуская мова і літаратура. Серыя "У дапамогу педагогу". — 2015. — № 8. — С. 36—41.

Юнаш, М. Структурна-семантычныя пераўтварэнні саматычных фразеалагізмаў : на матэрыяле п'ес Кандрата Крапівы, Кастуся Губарэвіча і Андрэя Макаёнка / Марына Юнаш // Роднае слова. — 2015. — № 8. — С. 30—32.

Рагаўцоў, В. Неспецыялізаваныя вербальныя сродкі камічнага ў камедыі "Хто смяецца апошнім" Кандрата Крапівы / Васіль Рагаўцоў // Роднае слова. — 2014. — № 11. — С. 39—41.

Абрамчык, А. Сатырычныя вершы і байкі Кандрата Крапівы / Алена Абрамчык // Роднае слова. — 2014. — № 10. — С. 56—58.

Сухова, Г. Станоўчыя вобразы ў п'есе “Хто смяецца апошнім” Кандрата Крапівы / Галіна Сухова // Роднае слова. — 2014. — № 10. — С. 59—61.

Пахомчык, Н. Беларуская вясковая проза на мяжы 1920—1930-х гг. : Кузьма Чорны, Кандрат Крапіва, Змітрок Бядуля: наратыўны аспект / Наталля Пахомчык // Польшча. — 2014. — № 8. — С. 167—175.

Рагаўцоў, В. “Хто смяецца апошнім” Кандрата Крапівы : спецыялізаваныя вербальныя сродкі камічнага / Васіль Рагаўцоў // Роднае слова. — 2014. — № 7. — С. 35—38.

Сініца, Т. Кандрат Крапіва — байкапісец / Т. Сініца // Беларуская мова і літаратура. Серыя “У дапамогу педагогу”. — 2014. — № 4. — С. 32—35.

Елатомцева, І. Крапіва каля дома... : успаміны пра сям'ю Кандрата Крапівы / Ірына Ялатамцава // Роднае слова. — 2013. — № 8. — С. 86—91.

Сталярова, В. Хто святкуе ў банкетнай зале / Вольга Сталярова // Мастацтва. — 2013. — № 1. — С. 14.

Пра пастаноўку п'есы К. Крапівы “Хто смяецца апошнім” на сцэне тэатра-студыі кінаакцёра.

Крамінкіна, Т. Вобраз Тулягі ў камедыі Кандрата Крапівы “Хто смяецца апошнім” / Т. Крамінкіна // Беларуская мова і літаратура. Серыя “У дапамогу педагогу”. — 2012. — № 11. — С. 22—25.

Клімчук, І. Нястомны працаўнік : [літаратурна-музычная кампазіцыя па творчасці Кандрата Крапівы] / І. Клімчук, Л. Кокатава // Бібліятэка прапануе. — 2012. — № 3. — С. 12—16.

Несцяровіч, С. Праверачныя работы па творчасці Кандрата Крапівы / С. Несцяровіч // Беларуская мова і літаратура. Серыя “У дапамогу педагогу”. — 2011. — № 10. — С. 31—33.

Шмаянкова, Г. “Дзеці славы і дзеці бяды — беларускія гарады”: асаблівасці змянення геаграфічных назваў / Г. Шмаянкова // Беларуская мова і літаратура. Серыя “У дапамогу педагогу”. — 2011. — № 10. — С. 31—33.

Атраховіч, Е. Осташковская весна : из книги “Мой дед Кондрат Крапива” / Елена Атрахович // Неман. — 2011. — № 3. — С. 169—182.

Дубровіна, Ю. У музей байкі / Юлія Дубровіна // Роднае слова. — 2010. — № 12. — С. — 73.

Альфяровіч, А. Чытацкая канферэнцыя па п'есе Кандрата Крапівы “Хто смяецца апошнім” / А. Альфяровіч // Беларуская мова і літаратура. Серыя “У дапамогу педагогу”. — 2010. — № 10. — С. 43—46.

Шмаянкова, Г. Жыццё і творчасць Кандрата Крапівы : літаратурная гасцёўна / Г. Шмаянкова // Беларуская мова і літаратура. Серыя “У дапамогу педагогу”. — 2010. — № 10. — С. 47—50.

*****

5 сакавіка — 125 гадоў з дня нараджэння К. К. Крапівы (1896—1991), драматурга, байкапісца, празаіка, мовазнаўца, народнага пісьменніка Беларусі : бібліяграфічны спіс / складальнікі: В. Я. Асаёнак, Г. В. Брага ; рэдактар К. Д. Варанько // Новыя кнігі: па старонках беларускага друку. Даты беларускага календара (сакавік — красавік). — 2021. — № 1. — С. 2—4.

ЗМЕСТ